

POSTANOWIENIE

14 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorczyk

SSN Monika Koba (sprawozdawca)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 września 2023 r. w Warszawie
zażalenia J.F.

na wyrok Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej

z 6 grudnia 2022 r., V Ga 47/22,

w sprawie z powództwa T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

przeciwko J.F.

o zapłatę,

1) odrzuca zażalenie,

**2) pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie
w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 listopada 2022 r. Sąd Rejonowy w Bielsku - Białej oddalił powództwo T. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. wniesione przeciwko J.F. o zapłatę kwoty 2 787,84 zł wraz z odsetkami tytułem odszkodowania.

U podstaw rozstrzygnięcia legło stwierdzenie, że powódka nie wykazała wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanego za szkodę związaną z upadkiem znaku drogowego na stanowiący własność powódki samochód (art. 415 k.c.). Wprawdzie pozwany był odpowiedzialny za

zabezpieczenie drogi w czasie remontu, ale nie udowodniono by sposób zabezpieczenia znaku był niewłaściwy i odbiegał od powszechnie stosowanych w tym zakresie standardów. W konsekwencji pozwanemu nie można przypisać winy a do przewrócenia znaku doszło na skutek silnych podmuchów wiatru.

Wyrokiem z 6 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej orzekając na skutek apelacji powódki, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bielsku – Białej, uznając, że doszło do nierozpoznania istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.).

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji, że powódka nie wykazała zasadności swojego roszczenia a pozwany dokonał prawidłowego zabezpieczenia znaku na remontowanym odcinku drogi. Stwierdził, że wiatr halny występujący na tym terenie jest zjawiskiem przewidywalnym. Nie może być zatem identyfikowany z siłą wyższą, a jego występowanie powinno być przez pozwanego uwzględniane przy zabezpieczeniach znaków drogowych. Sąd Rejonowy nie uwzględnił także, że pozwany prowadzi działalność gospodarczą w zakresie budowy dróg, rozważenia zatem wymaga, czy jego odpowiedzialność deliktowa nie jest kształtowana na zasadzie ryzyka (435 k.c.) a nie na zasadzie winy (art. 415 k.c.).

Wyrok ten zaskarżył zażaleniem pozwany, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bielsku – Białej wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 386 § 4 - 6 k.p.c., poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

Powódka w odpowiedzi na zażalenie wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niniejsza sprawa jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym (k. 4), z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych (k. 92). Kwalifikacja sprawy do rozpoznania w postępowaniu uproszczonym jest zgodna

z art. 505¹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym w postępowaniu tym rozpoznaje się sprawy o świadczenie - także ze stosunków pozaumownych - jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza dwudziestu tysięcy złotych.

W tego rodzaju sprawach przesłanki wydania orzeczenia kasatoryjnego są ukształtowane odmiennie niż w art. 386 § 4 k.p.c. Jeżeli sąd drugiej instancji stwierdzi, że zachodzi naruszenie prawa materialnego, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku, uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania (art. 505¹² § 1 k.p.c.). Jednak w sprawach - o którym mowa w art. 505¹² § 1¹ k.p.c. - zaskarżony wyrok może być uchylony tylko w przypadkach określonych w art. 386 § 2 i 3 k.p.c.

Podstawa wydania orzeczenia kasatoryjnego określona w art. 505¹² § 1¹ k.p.c. w dacie wydania orzeczenia przez Sąd drugiej instancji (6 grudnia 2022 r.) dotyczyła wyłącznie spraw w których wartość przedmiotu sporu nie przekraczała jednego tysiąca złotych, co nie obejmowało niniejszej sprawy (art. 505⁸ § 4 w zw. z art. 505¹² § 1¹ k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2023 r.). Od 1 lipca 2023 r. - po wejściu w życie ustawy z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 614 - dalej: „ustawa nowelizująca z 9 marca 2023 r.”) dotyczy natomiast spraw w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza czterech tysięcy złotych (art. 505¹² § 1¹ k.p.c.).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego - za aprobatą doktryny - w stanie prawnym poprzedzającym wejście w życie ustawy z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019, poz. 1469 - dalej: „ustawa nowelizująca z 4 lipca 2019 r.”), mając na uwadze ukształtowanie w postępowaniu uproszczonym przepisów o apelacji w sposób istotnie odbiegający od przepisów ogólnych o apelacji, przyjęto że zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest w tym postępowaniu niedopuszczalne. Nie spełniałoby bowiem żadnej funkcji, skoro w tego rodzaju postępowaniu zasadą jest nie reformatoryjne lecz kasatoryjne orzekanie przez sąd drugiej instancji (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 26 lutego 2015 r., III CZ 7/15, OSNC 2015, nr 6, poz. 79; z 17 kwietnia 2015 r., III CZ 15/15, OSNC -

ZD 2016 r., nr C, poz. 56; z 19 grudnia 2019 r., V CZ 90/19, niepubl.; i z 23 czerwca 2020 r., IV CZ 23/20, niepubl.).

Stanowisko to należy podtrzymać także po wejściu w życie ustaw nowelizujących z 4 lipca 2019 r., a także z 9 marca 2023 r. w zakresie odnoszącym się do rozstrzygnięć wydawanych – tak jak to miało miejsce w rozpoznawanym przypadku – na podstawie art. 505¹² § 1 k.p.c. Nadal bowiem aktualne jest stojące u podstaw tego poglądu założenie, że kontrola przez Sąd Najwyższy prawidłowości wydania orzeczenia kasatoryjnego jest nieadekwatna do modelu apelacji ograniczonej przyjętego w postępowaniu uproszczonym w art. 505¹² § 1 k.p.c., zakładającego znacznie większą swobodę w zakresie uwzględnienia apelacji przez uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania we wszystkich tych przypadkach, w których sąd stwierdzi, że zachodzi naruszenie prawa materialnego, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku.

W niniejszej sprawie za zbędną natomiast należało uznać ocenę, czy zmiany dokonane ustawami nowelizującymi wpłynęły na model apelacji w postępowaniu uproszczonym i jako takie mogą wpływać na przyjęcie dopuszczalności zażalenia w odniesieniu do spraw o których mowa w art. 505¹² § 1¹ k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy odrzucił zażalenie pozwanego jako niedopuszczalne, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 1 w związku z art. 394¹ § 3, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

[A.T.]

[ms]

